

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: Metody i techniki badań socjologicznych, cz. 2
2. Kod zajęć/przedmiotu: 24-PCDL-MTB2
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny): obowiązkowy
4. Kierunek studiów: Praca socjalna
5. Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie): I stopień
6. Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny): ogólnoakademicki
7. Rok studiów (jeśli obowiązuje): II
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h ĆW): 30h W i 30h ĆW
9. Liczba punktów ECTS: 4
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia: Filip Schmidt, dr, fschmidt@amu.edu.pl, Marta Skowrońska, dr, marta@amu.edu.pl
11. Język wykładowy: polski
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie): nie

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu:

- 1) przekazanie wiedzy z zakresu podstaw metodologicznych, założeń teoretycznych oraz praktycznego zastosowania ilościowych i jakościowych metod i technik badań socjologicznych
- 2) rozwinięcie zdolności wykorzystywania wiedzy z metod i technik badań socjologicznych w praktycznym zawodowym działaniu
- 3) rozwinięcie umiejętności doboru odpowiednich metod i technik badawczych w celu przeprowadzenia analizy konkretnego problemu społecznego
- 4) wyrobienie umiejętności pisania raportu z badań empirycznych
- 5) wyrobienie umiejętności planowania, organizowania i prowadzenia badań w zespołach zdaniowych

2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują): -

3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
MTB2_01	posiada wiedzę na temat podstaw metodologicznych oraz założeń teoretycznych, a także zastosowania praktycznego podstawowych metod i technik badań socjologicznych	K_W01, K_W13
MTB2_02	zna podstawowe elementy oraz etapy procesu badawczego i potrafi je zastosować w praktyce	K_W13, K_U16
MTB2_03	definiuje podstawowe pojęcia z zakresu ilościowych i jakościowych metod i technik badań socjologicznych	K_W13
MTB2_04	potrafi dobrać odpowiednie metody i techniki badań socjologicznych w celu przeprowadzenia analizy konkretnego problemu społecznego	K_W13, K_U16
MTB2_05	wie, jak zaplanować i zrealizować proste ilościowe i jakościowe badania empiryczne	K_W13
MTB2_06	posiada podstawową wiedzę na temat opisu i wnioskowania statystycznego oraz potrafi zastosować ją w praktyce	K_W13
MTB2_07	planuje i przeprowadza prezentację ustną swoich dylematów oraz dokonań badawczych na forum grupy	K_U14, K_U20
MTB2_08	pisze raport z badań empirycznych w zespole zadaniowym	K_U14, K_U20
MTB2_09	współpracuje w zespole	K_K07

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
Cechy badań jakościowych, różnice w stosunku do badań ilościowych, potencjał i ograniczenia obu typów badań oraz łączenie badań jakościowych i ilościowych	MTB2_01, MTB2_03, MTB2_04
Projektowanie badania jakościowego, cz. 1: tradycje badawcze i tworzenie problematyki badań	MTB2_01, MTB2_02, MTB2_04, MTB2_05
Projektowanie badania jakościowego, cz. 2: analiza danych zastanych	MTB2_01, MTB2_02, MTB2_05
Projektowanie badania jakościowego, cz. 3: dobór próby w badaniach jakościowych	MTB2_01, MTB2_02, MTB2_05
Indywidualny wywiad pogłębiony – idea, zastosowanie, zasady prowadzenia, najczęstsze problemy	MTB2_01, MTB2_04
Zogniskowany wywiad grupowy i wywiad diadyczny – idea, zastosowanie, zasady prowadzenia, najczęstsze problemy	MTB2_01, MTB2_04
Techniki projekcyjne i wykorzystanie materiału wizualnego w wywiadach jakościowych	MTB2_01, MTB2_04
Obserwacja, etnografia oraz rejestracja zachowań	MTB2_04
Etyka badań jakościowych oraz badania z grupami trudno dostępnymi i dotyczące tematów wrażliwych	MTB2_02, MTB2_03, MTB2_05
Analiza i interpretacja danych jakościowych	MTB2_03, MTB2_05
Projektowanie i realizacja badania jakościowego w małych grupach	MTB2_01, MTB2_02, MTB2_04, MTB2_05
Tworzenie raportu badawczego w małych grupach	MTB2_05, MTB2_08, MTB2_09
Prezentacja założeń i wyników projektów grupowych i dyskusja na ich temat	MTB2_07, MTB2_09,

5. Zalecana literatura:

- Dariusz Jemielniak, *Wprowadzenie. Czym są badania jakościowe*, w: *Badania jakościowe*, tom I: *Podejścia i teorie*, red. D. Jemielniak, Warszawa 2012, s. IX-XII
- David Silverman, *Czym są badania jakościowe?*, w: *Interpretacja danych jakościowych*, Warszawa, 2008, s. 52-67
- Earl Babbie, *Podstawy badań społecznych*, Warszawa 2013, załącznik C: *Raport z badań*
- Earl Babbie, *Badania społeczne w praktyce*, Warszawa 2013, s. 320-328, 428-435
- Steinar Kvale, *Prowadzenie wywiadów*, s. 59-72, 99-118, 135-152, 207-216, Warszawa 2010.
- Marta Makowska, *Desk research*, w: *Analiza danych zastanych. Przewodnik dla studentów*, red. M. Makowska, Warszawa 2013, s. 80-103.
- Agnieszka Maj, *Analiza treści*, w: *Analiza danych zastanych...*, Warszawa 2013, s. 127-147.
- Ewa Sadurska-Duffy, *Przykład jakościowej analizy treści. Wizerunek Polaka...*, w: *Analiza danych zastanych...*, s. 161-194
- Steinar Kvale, *Prowadzenie wywiadów*, Warszawa 2010, s. 106-115, 136-152.
- Uwe Flick, *Projektowanie badania jakościowego*, Warszawa 2010, s. 43-54.
- Dominika Maison, *Jakościowe metody badań marketingowych*, Warszawa 2017, s. 154-200
- Michael Angrosino, *Badania etnograficzne i obserwacyjne*, Warszawa, 2010, s. 87 i 105-125
- William Goode i Paul Hatt, *Ogólne zasady i typy obserwacji*, w: *Badania empiryczne w socjologii. Wybór tekstów*, t. 2, red. M. Malikowski i M. Niezgodą, Tyczyn 1997, s. 3-13.
- Katarzyna Gawlik, *Badania fokusowe*, w: *Badania jakościowe*, tom II: *Metody i narzędzia*, red. D. Jemielniak, Warszawa 2012, s. 131-162.
- Gibbs Graham, *Analizowanie danych jakościowych*, Warszawa 2011, s. 79-106, 133-160

Literatura jest udostępniana uczestnikom zajęć w folderze internetowym.

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	X
Wykład konwersatoryjny	X
Wykład problemowy	
Dyskusja	X
Praca z tekstem	
Metoda analizy przypadków	
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	X
Metoda ćwiczeniowa	X
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	X
Pokaz i obserwacja	X
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	X
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	X
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu								
	MTB 2_01	MTB 2_02	MTB 2_03	MTB 2_04	MTB 2_05	MTB 2_06	MTB 2_07	MTB 2_08	MTB 2_09
Egzamin pisemny	X	X	X	X	X	X			
Egzamin ustny									
Egzamin z „otwartą książką”									
Kolokwium pisemne									
Kolokwium ustne									
Test									
Projekt									
Esej									
Raport									
Prezentacja multimedialna									
Zadania domowe									
Praca pisemna oparta na źródłach naukowych									
Raport oraz prezentacja z grupowego projektu badawczego	X	X	X	X	X			X	X
Prezentacja założeń i wyników grupowego projektu badawczego na forum wszystkich uczestników zajęć	X				X		X		X

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		60
Praca własna studenta*	Realizacja badań	20
	Czytanie wskazanej literatury	20
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	20
	Przygotowanie do egzaminu	10
	Zadania domowe	10
SUMA GODZIN		140
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		4

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

Część 1. Ćwiczenia

WARUNEK KONIECZNY do uzyskania zaliczenia to obecność na zajęciach oraz przesyłanie zadań domowych, przy czym

- dopuszczalna jest nieobecność na dwóch zajęciach;
- nieobecność na każdym kolejnych zajęciach oznacza konieczność napisania krótkiej pracy z tematyki opuszczonych zajęć (obowiązują lektury dla opuszczonego spotkania);
- nieobecność na więcej niż połowie zajęć automatycznie uniemożliwia zaliczenie przedmiotu.

WARUNEK KONIECZNY do uzyskania zaliczenia to trwająca cały semestr praca nad projektem badawczym. W ramach badań należy wykonać:

- Przynajmniej dwa wywiady indywidualne, trwające min. 30 minut. Każda z osób w zespole musi wykonać minimum 2 wywiady – jeden z transkrypcją, drugi z notatką z wywiadu.
- Przynajmniej jedna technika wizualna lub projekcyjna w ramach przynajmniej jednego wywiadu

ZAMIAST jednego wywiadu indywidualnego można wykonać:

- obserwację według arkusza obserwacji: każda z osób wypełnia kartę obserwacji i załącza do aneksu
- LUB analizę zawartości prasy/materiałów z internetu: wykonać grupowo analizę treści kilku do kilkunastu tekstów i załączyć teksty do aneksu
- LUB wywiad grupowy: wykonać wspólnie jeden wywiad grupowy i załączyć transkrypcję do aneksu.

Z badań grupa sporządza raport oraz prezentację i przekazuje się je prowadzącej zajęcia w formie elektronicznej, a wyniki – prezentuje na forum grupy podczas ostatnich dwóch zajęć.

Ocena końcowa oparta jest na trzech elementach

(1) Raport końcowy (max 80 punktów), który musi zawierać:

- stronę tytułową, spis treści, wprowadzenie,
- plan badań (cel badań: co badanie miało eksplorować/opisywać/wyjaśniać, pytania badawcze.);
- przegląd istniejącej literatury: zebranie istniejących już ustaleń na interesujący Państwa temat oraz informacji o badaniach, które istnieją na ten temat, w tym narzędzi, które w nich zastosowano (minimum 3 pozycje literaturowe);
- konceptualizację i operacjonalizację przedmiotu badania - sposoby rozumienia pojęć, opis przebiegu badania;

- uzasadnienie przyjętej metodologii: odwołania do literatury z zajęć wykorzystanej przy tworzeniu i realizacji badania (literatura metodologiczna)
- opis stworzonego narzędzia;
- opis doboru próby (a jeżeli odbiegał on od takiego, jaki by Państwo wybrali przy odpowiednim czasie i środkach - również opis tego, jak dobraliby Państwo próbę mając dodatkowe zasoby);
- przedstawienie i analizę wyników
- bibliografię,
- aneks w postaci narzędzi badawczych i transkrypcji, notatek i/lub kart obserwacji.

Raporty są oceniane przez pryzmat:

- poziomu merytorycznego – kompletności i jakości wykonania i opisu poszczególnych kroków wymienionych powyżej; potrzebna wiedza jest przez nas przerabiana na zajęciach oraz znajduje się w udostępnionej Państwu literaturze obowiązkowej (40 punktów);
- wysiłku włożonego w przygotowanie i wykonanie badania (ilość wykorzystanych technik, długość wywiadów, przeczytanych materiałów, etc.; 20 punktów);
- formy raportu - jakości jego wykonania (jasna struktura, obecność wszystkich wymienionych wyżej elementów raportu, jednolite sformatowanie tekstu, obecność tabel i/lub wykresów, odwołania literaturowe i bibliografia) (20 punktów).

(2) Grupowa prezentacja badania i jego wyników na zajęciach (max 20 punktów)

Prezentacja musi trwać maksymalnie 15 minut i będzie oceniana pod kątem

- poziomu merytorycznego (10 punktów)
- atrakcyjności i formy przedstawienia swojego projektu (10 punktów).

Może mieć dowolną formę – słowną, multimedialną, filmową, teatralną, dramową itd. Ważne, by informowała o tym, czego dotyczyło badanie, jak zostało zrobione i jakie wyniki przyniosło.

Skala punktacji i ocen końcowych:

<51 punktów – ndst
 51-60 punktów – dst
 61-70 punktów – dst+
 71-80 punktów – db
 81-90 punktów – db+
 >90 punktów – bdb

Część 2. Wykład

Przedmiot kończy się egzaminem pisemnym, składającym się z:

- Części testowej
- Pytań otwartych
- Krótkiego naszkicowania projektu badania na zadany temat
- Analizy krótkiego tekstu

Zagadnienia egzaminacyjne podawane są na końcu każdego wykładu.

Zakres materiału:

- treść wykładu (której streszczeniem – ale nie pełną treścią – są slajdy umieszczane na wspólnym dysku
- treść lektur obowiązkowych umieszczanych na wspólnym dysku.

Skala punktacji i ocen końcowych:

<19 punktów – ndst
 19,5-24 punkty – dst
 24,5-28 punktów – dst+
 28,5-32 punkty – db
 32,5-36 punktów – db+
 >36 punktów – bdb